

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek (IVO) door middel van
megaboringen op de toekomstige
golfbaan te Steendam, gemeente
Slochteren (Gr.)**

G.J. de Roller

ARC-Rapporten 2007-74

Groningen
26 november 2007
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van megaboringen op de toekomstige golfbaan te Steendam, gemeente Slochteren (Gr.)

ARC-Rapporten 2007-74
ARC-Projectcode 2007/263

Opdrachtgever
Geveke BV
Bevoegd gezag
gemeente Slochteren, dhr. E. Moesker
Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

ARCHIS nummer booronderzoek
25080

Tekst
G.J. de Roller
Afbeeldingen
B. Schomaker
Redactie
N. van Malssen

Status
definitieve versie

Autorisatie — C.G. Koopstra

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Groningen, 26 november 2007

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Aanleiding tot het uitvoeren van onderhavig onderzoek vormen de plannen om een golfbaan aan te leggen aan de Roegeweg te Steendam. Omdat de werkzaamheden gepaard zullen gaan met bodemverstorende ingrepen is voorafgaand hieraan een archeologisch onderzoek noodzakelijk. Dit is in overeenstemming met de Wet op de archeologische monumentenzorg (in werking getreden op 1 september 2007). Tijdens het verkennende onderzoek is gebleken dat de zandondergrond kopjes vertoont die een intacte bodemopbouw hebben.¹ In overleg met LIBAU is besloten vervolgonderzoek uit te voeren op drie van deze kopjes. De voor u liggende rapportage is de weergave van dit karterende inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van megaboringen.

In opdracht van Geveke B.V. heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) het karterende archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het veldonderzoek vond plaats op 26 oktober 2007 door drs. ing. G.J. de Roller, met medewerking van drs. J. Hoekstra. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1.²

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

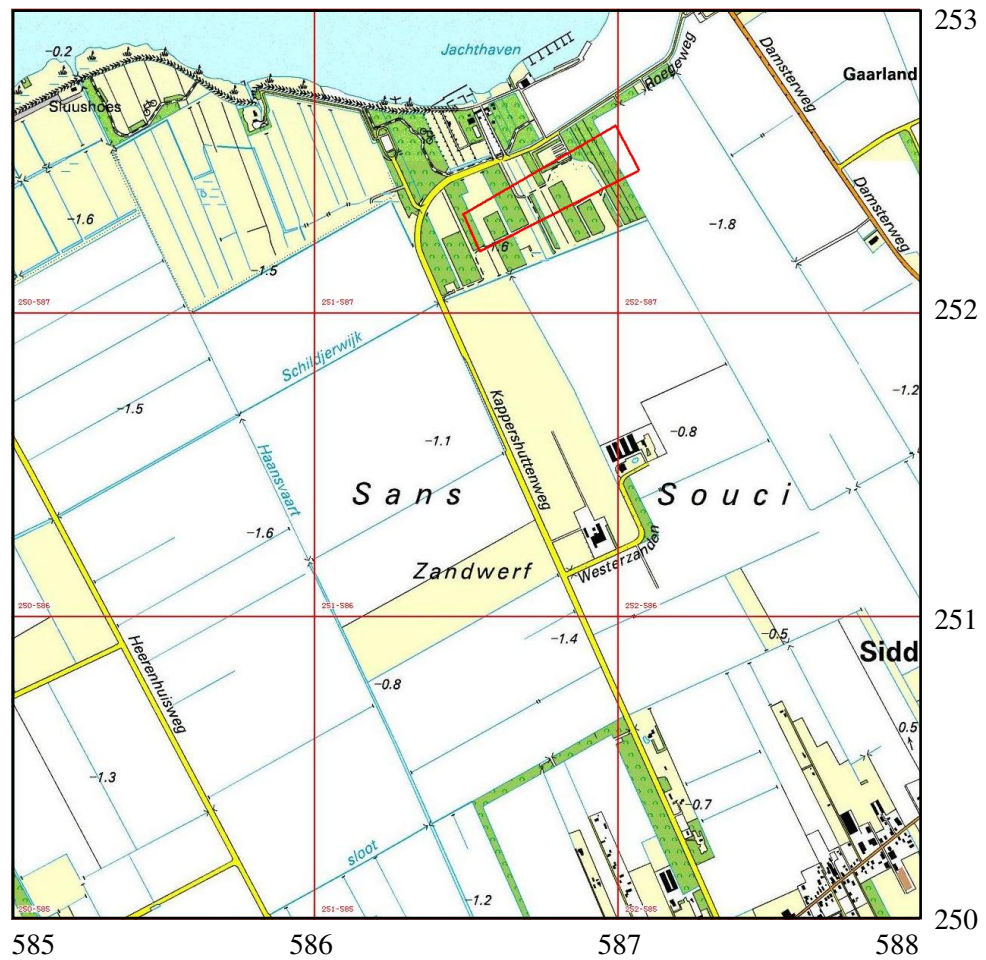
Het onderzoeksgebied ligt ten zuiden van het Schildmeer nabij het dorp Steendam en bestaat uit percelen bos en grasland (afb. 1). Het onderzoeksgebied bestaat uit drie locaties van ieder gemiddeld 100 m² (afb. 2).

1.3 Objectgegevens

Provincie	Groningen
Gemeente	Slochteren
Plaats	Steendam
Toponiem	Roegeweg/Golfbaan
Kaartblad	7H
Coördinaten	251.515/587.264 NW 251.966/587.631 NO 252.030/587.514 ZO 251.536/587.182 ZW
Type bodem	Veengrond
Geomorfologie	Veenontginningsvlakte

¹G.J. de Roller: Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen op het terrein van de toekomstige golfbaan Duurswold te Steendam, gemeente Slochteren (Gr.), ARC-rapporten 2007-52.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

Legenda

— Onderzoekslocatie

Afbeelding 1 Topografische kaart van de ligging van het terrein (omkaderd in rood) waar binnen de drie onderzoekslocatie liggen, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1.4 Doel van het onderzoek

Het onderzoek heeft tot doel na te gaan of er archeologische resten danwel indicatoren aanwezig zijn. Indien archeologische resten worden aangetroffen, dan dient de omvang van deze vindplaats of vindplaatsen te worden vastgesteld. Deze vragen zijn aldus in het PvA verwoordt:

- 1 *Zijn er archeologische resten aanwezig?*
- 2 *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en locatie (horizontaal en verticaal) van de archeologische resten?*

1.5 Werkwijze

Op de geselecteerde zandkoppen zijn per zandkop vijf duoboringen gezet. De afstand tussen de boringen bedroeg 10 m, waarbij de boringen ten opzichte van elkaar versprongen zodat er een patroon van de punten op een dobbelsteen ontstond. Het zand van de (deels) intacte zandgrond werd bemonsterd en binnen met water gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 3 mm. De zeefresiduen werden na droging gewaardeerd op het voorkomen van archeologische resten. De megaboringen 1–5 zijn gezet op de zandkop van boring 85 van het verkennende booronderzoek, de megaboringen 6–10 op de zandkop tussen boring 30 en 34 van het verkennende booronderzoek en de megaboringen 11–15 op de locatie van de zandkop bij boring 49 van het verkennende booronderzoek.

2 Inventariserend veldonderzoek

Uit de megaboringen blijkt dat op de locaties van de 15 boringen een intacte podzol aanwezig is. De bemonsterde grond is na uitzeven over een 3 mm zeef gewaardeerd op het voorkomen van archeologische indicatoren. In het merendeel van de boringen zijn geen indicatoren aanwezig (tabel 1). In boring 2, 9 en 10 is houtskool aanwezig (afb. 2). In alle drie de gevallen gaat het om één stukje houtskool dat zo klein is dat verdere determinatie niet mogelijk is.

3 Conclusie en aanbeveling

Conclusie

Op alle boorlocaties is een intacte podzol aanwezig. Na het zeven van de verzamelde monsters is op drie locaties een stukje houtskool aangetroffen. Het gaat om de boringen 2, 9 en 10.

- 1 *Zijn er archeologische resten aanwezig?*
Er is houtskool aanwezig, doch in zulke geringe aantallen dat het zeer waarschijnlijk van natuurlijke oorsprong is.
- 2 *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en locatie (horizontaal en verticaal) van de archeologische resten?*
Gezien het minimale voorkomen van houtskool is dit niet op te vatten als een archeologische indicator en daardoor is deze vraag niet te beantwoorden.

boring	monster	diepte boven	diepte onder	horizont	inhoud	opmerking
1	1	30	60	AB B	indet	
2	2	30	60	AB B	houtschool	
3	3	45	60	AB B	–	leeg
4	4	30	70	AE B	–	leeg
5	5	50	70	AE B	–	leeg
6	6	40	60	AE B	–	leeg
7	7	40	80	A E B	–	leeg
8	8	30	110	A E B	–	leeg
9	9	50	70	A B	houtschool	
10	10	20	70	AE B	houtschool	
11	11	70	90	AE B	–	leeg
12	12	70	90	AE B	–	leeg
13	13	60	90	AE B	–	leeg
14	14	60	100	AE B	–	leeg
15	15	60	100	AE B	–	leeg

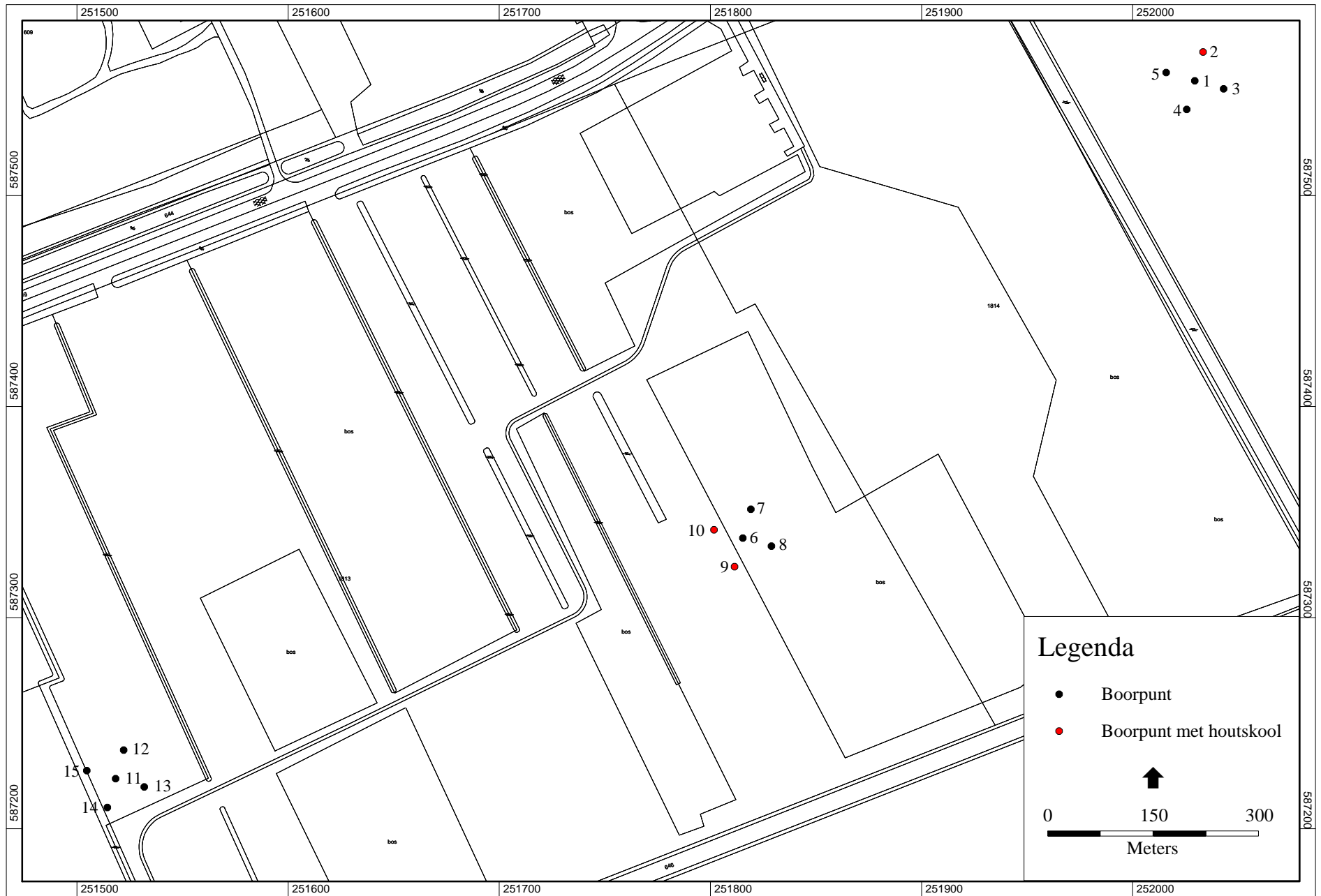
Tabel 1 Overzicht van de inhoud van de megaboringen.

Aanbeveling

Gezien het alleen voorkomen van minimale hoeveelheden houtskool kan er van uitgegaan worden dat archeologische indicatoren ontbreken. Vanuit archeologisch oogpunt zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ingrepen. Wanneer bij de uitvoering onverhoopt grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding te worden gemaakt bij de provinciaal archeoloog, dr. H.A. Groenendijk, Provincie Groningen, afd. Cultuur en Welzijn, 050 3164291.

4 Samenvatting

Op drie zandkoppen met een intacte bodem zijn 15 megaboringen gezet waarbij de top van het zand is bemonsterd en gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 3 mm. In drie boringen zat een klein stukje houtskool. Verdere archeologische indicatoren ontbreken. De houtskool is daarom vermoedelijk van natuurlijke oorsprong. Vanuit archeologisch oogpunt zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ingrepen.

Afbeelding 2 Locatie van de boorpunten op het onderzoeksterrein. Kaart: B. Schomaker.